

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В ЄДИНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

Катерина Юріївна АСТАФ'ЄВА

Після подій, які тривалий час хвилюють нашу країну, 27 лютого 2014 р., Європарламент ухвалив резолюцію у якій вперше йдеться про те, що Україна має право стати повноправним членом Євросоюзу. Зважаючи на це важливою ланкою Євроінтеграції є вивчення питання вступу України в єдиний Євро-пейський освітній простір. Значна увага питанню освіти приділяється через те, що жодна держава не може встигати і підіймати свій рівень розвитку, коли в ній не буде розвиненої системи освіти. Освіта є пріоритетним

© Астаф'єва К. Ю., 2019

напрямом державної політики України. Держава виходить з того, що освіта - це стратегічний ресурс соціально-економічного, культурного і духовного розвитку суспільства, поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення міжнародного авторитету й іміджу нашої держави, створення умов для самореалізації кожної особистості.

Результати аналізу останніх досліджень і наукових публікацій з даної тематики свідчать про її актуальність і значущість для вибору та реалізації стратегії сталого соціально-економічного і духовного розвитку України. Аналізом адаптації вищої освіти займається велика кількість вітчизняних вчених: В. П. Андрущенко, М. З. Згуровський, І. А. Зязюн, К. В. Корсак, В. Г. Кремень, Н. Г. Ничкало, С. М. Ніколаєнко, Г. Г. Півняк, С. О. Сисоєва, М. Ф. Степко, та інші.

Для України, у культурно-цивілізаційному аспекті, європейська інтеграція - це входження до єдиної сім'ї європейських народів, повернення до європейських політичних і культурних традицій. Як свідомий суспільний вибір перспектива європейської інтеграції - це вагомий стимул для успіху економічної і політичної трансформації, що може стати основою національної консолідації. Європейська інтеграція, таким чином, стає ключовою ланкою відкриття України для світу, переходу від закритого тоталітарного до відкритого демократичного суспільства [3].

Початок співробітництва у сфері освіти можливо прослідкувати ще в середині 1970-х років, коли Радою Міністрів Європейського Союзу було прийнято Резолюцію про першу програму співробітництва у сфері освіти. Коли країни Європи почали об'єднувати свої політичні сили вони також розробили «концепцію створення єдиного європейського освітнього і наукового простору». У 2005 році Україна «приєдналася до Болонського процесу, мета якого - зблизити й гармонізувати освітні системи країн Європи, створити єдиний європейський простір вищої освіти. Основу цього інтеграційного процесу, який став передісторією Болонського, становлять три важливих документи: Велика хартія університетів (Мадпа С'Іагіа ипіуегеііаіит). Лісабонська

конвенція (Лісабон, 1997), Сорбоннська декларація (Париж, Сорбонна, 1998)» [1, с. 19].

До вимог Болонської декларації, до 2010 року в Україні повинні були досягнуті такі цілі: введення системи двоетапної вищої освіти базової; уведення системи кредитних одиниць (ECTS); стимулювання мобільності і створення умов для вільного переміщення студентів, викладачів, науковців, менеджерів освіти в межах Болонського простору; посилення практичної спрямованості навчання; втілення в життя принципу «освіта через усе життя» [2]. У контексті досягнення цих цілей, виникає ряд проблем української освіти: надлишкова кількість навчальних напрямів та спеціальностей (так кращі світові системи вищої освіти мають їх в 5 разів менше); масове погіршення рівня якості вищої освіти; великий розрив між здобувачами освіти і працедавцями, між сферою освіти і ринком праці; несформована система підвищення кваліфікації та перепідготовки; недостатній рівень автономії навчальних закладів, у питаннях новаторських перетворень та методології [3, с. 33].

На сьогодні, стає зрозумілим, що не всі цілі були реалізовані у передбачені строки, але значним зрушенням стало прийняття 1 липня 2014 року нового Закону «Про вищу освіту» [4].

Через необхідність кардинальних змін, спрямованих на підвищення якості і конкурентоспроможності освіти, вирішення стратегічних завдань, що стоять перед національною системою освіти в нових економічних і соціокультурних умовах, інтеграцію її в європейський і світовий освітній простір Кабінетом міністрів України був затверджений план заходів з реалізації «Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» [5]. Даний процес має відбуватись шляхом поступового запровадження європейських норм та стандартів з урахуванням вітчизняних традицій з метою створення умов для отримання вищої освіти європейського рівня [6, с. 157].

Отже, на сучасному етапі спостерігається зміна ролі держави в управлінні освітою, зміна специфіки самої освіти та демократизація публічних відносин. Інтеграція України в єдиний європейський простір є одним із пріоритетів розвитку

освіти в Україні. Проте ціллю є не сам вступ, а підвищення рівня якості освіти та її мобільності.

Список використаних джерел:

1. Антонюк О. В. Інтеграція України в європейський освітній простір [Електронний ресурс] / О. В. Антонюк. - Режим доступу: ...
http://knmau.com.ua/chasopys/03_NBUV/web/03_Antoniuk-O.pdf
2. Стеценко С. Г. Адміністративне право України : навч. посіб. / Г. С. Стеценко. - К. : Атіка, 2007. - 624 с.
3. Гуменюк А. Проблеми інтеграції української освіти до європейського освітнього простору / А. Гуменюк // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. - 2009. - №37. - С. 32-35.
4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII // Відомості Верховної Ради України. - 2014. - № 37-38. - Ст. 2004.
5. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року : указ Президента України від 25.06.2013 р. № 344/2013 // Офіційний вісник України. - 2013 р. - № 50. - Ст. 1783.
6. Губерська Н. Л. Державне регулювання вищої освіти в умовах демократизації публічних відносин в Україні / Н. Л. Губерська // Право і суспільство. - 2015. - № 2. - С. 153-158.